

Standardy ochrony małoletnich

Standardy ochrony małoletnich w Zespole Placówek Resocjalizacyjno-Socjoterapeutycznych w Olawie przed krzywdzeniem to zbiór zasad, które pomagają tworzyć bezpieczne i przyjazne środowisko.

PODSTAWA PRAWNA

Ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (tj. Dz.U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.) – art. 22 b-c

Ustawa z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (tj. Dz.U. z 2023 r. poz. 1606) – art. 7 pkt 6

POLITYKA

- Placówka ustanowiła i wprowadziła w życie Politykę (STANDARDY) ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

PERSONEL

- ZPR-S Oława monitoruje, edukuje i angażuje swoich pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci.

PROCEDURY

- w Placówce funkcjonują procedury zgłaszania podejrzenia oraz podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci.

MONITORING

- ZPR-S okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi standardami ochrony dzieci.

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Mając na względzie ochronę wychowanków Zespołu Placówek Resocjalizacyjno-Socjoterapeutycznych w Oławie w skład którego wchodzi Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy oraz Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii dla chłopców (dzieci i młodzieży), kadra pedagogiczna ZPR-S Oława wspiera zdrowe doświadczenia wychowawcze oraz umacnia pozytywne i przejrzyste procesy sprzyjające integralnemu rozwojowi wychowanków.

Standardy ochrony małoletnich w praktyce wychowawczej ZPR-S Oława zbiera w jeden dokument zasady i praktyki zawarte również w innych dokumentach Placówki, m.in.

1. Statut
2. Regulamin Wychowanków MOW wraz z Ekonomią Punktową
3. Regulamin Wychowanków MOS wraz z Ekonomią Punktową
4. Program Wychowawczo-Profilaktyczny
5. Koncepcja pracy ZPR-S
6. Plan pracy ZPR-S
7. List do rodziców
8. Regulamin dyżurów Nauczycieli
9. Regulamin Dyżurów Wychowawców
10. Plan Wewnątrzszkolnego Doskonalenia Nauczycieli (WDN)
11. Strategia Reagowania w przypadku próby samobójczej
12. Procedury zachowań pracowników podczas wyjazdów
13. Procedury postępowania pracowników pedagogicznych ZPR-S Oława w sytuacjach zagrożenia wychowanków przestępczością i demoralizacją, a w szczególności środkami psychoaktywnymi
14. Strategia działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem w ZPR-S w Oławie oraz sposoby współdziałania pracowników ZPR-S ze służbą zdrowia i policją w sytuacjach wymagających interwencji
15. Procedury postępowania pracowników na wypadek zagrożenia
16. Procedura skargowa
17. Współpraca z rodzicami
18. Regulamin korzystania ze sprzętu elektronicznego
19. Wykaz przedmiotów zabronionych
20. Zasady kontaktów i odwiedzin w ZPR-S w Oławie

Celem niniejszego dokumentu jest pomoc wszystkim osobom zaangażowanym w działalność resocjalizacyjno-wychowawczą ZPR-S Oława w procesie autorefleksji nad właściwymi sposobami zachowań w dziedzinie ochrony i bezpieczeństwa powierzonych im wychowanków MOW oraz MOS, jak i przekazanie wskazówek, przykładów dobrych praktyk, procedur oraz konsekwencji prawnych zaniedbań lub naruszeń zapisów prawa dotyczących ochrony dzieci i młodzieży (małoletnich) przed wszelką przemocą, w tym seksualną. Normy przeznaczone są do stosowania w działaniach wychowawczych przez wszystkich, którzy stanowią społeczność ośrodka, w szczególności przez pracowników pedagogicznych w tym: specjalistów, wychowawców, nauczycieli, wolontariuszy, praktykantów oraz kadre niepedagogiczną zatrudnioną na różnych stanowiskach o różnych zakresach odpowiedzialności.

OBJAŚNIANIE POJEĆ

Ilekcję w dalszym ciągu w Standardach ochrony małoletnich Zespołu Placówek Resocjalizacyjno-Socjoterapeutycznych w Oławie jest mowa bez bliższego określenia o:

1. **ZESPÓŁ PLACÓWEK** - należy przez to rozumieć Zespół Placówek Resocjalizacyjno - Socjoterapeutycznych w Oławie;
2. **PLACÓWKA** - Zespół Placówek Resocjalizacyjno - Socjoterapeutycznych w Oławie;
3. **ZPR-S** - Zespół Placówek Resocjalizacyjno - Socjoterapeutycznych w Oławie;
4. **OŚRODEK** - Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Oławie lub Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Oławie;
5. **MOW** - Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Oławie;
6. **MOS** - Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Oławie;
7. **SZKOŁA** - Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 2;
8. **DYREKTOR** - przełożony; Dyrektor Zespołu Placówek Resocjalizacyjno - Socjoterapeutycznych w Oławie;
9. **UCZEŃ** - uczeń Szkoły Podstawowej Nr 2 w Oławie;
10. **WYCHOWANEK** - wychowanek Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego lub Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii;
11. **MAŁOLETNI** – dzieci oraz młodzież będąca wychowanekami lub podopiecznymi ZPR-S Oława która nie ukończyła 18 roku życia, przy czym czytając niniejszy akt należy uwzględnić w odniesieniu do ww. osób również klasyfikację prawną, zgodnie z którą:
  - w zakresie postępowania dotyczącego zapobiegania i zwalczania demoralizacji, osoba która nie ukończyła 18 lat określana jest jako osoba nieletnia;
  - w zakresie postępowania o czyny karalne małoletni jest to osoba, która dopuściła się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, a przed ukończeniem lat 17;
  - w zakresie wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych małoletnim jest osoba, względem której takie środki zostały orzeczone (choćby ukończyła ona 18 lat), nie dłużej jednak niż do osiągnięcia wieku 21 lat.
  - W dokumencie używanie terminu "małoletni" i "nieletni" jest równoznaczne i należy pod nim rozumieć chłopców wychowanków ZPR-S w Oławie).
12. **MAŁOLETNI O SPECJALNYCH POTRZEBACH EDUKACYJNYCH** – zarówno chorzy, słabi, dysfunkcyjni, jak i wybitnie zdolni.
13. **OPIEKUN** – opiekun prawny.
14. **RODZIC** - należy przez to rozumieć rodziców lub prawnych opiekunów wychowanka.
15. **PERSONEL** – wszystkie osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej lub podejmujące obowiązki na zasadach wolontariatu w ZPR-S Oława w tym w szczególności: wychowawcy, nauczyciele, specjaliści, pracownicy, wolontariusze, praktykanci.
16. **PRACOWNIK** – w sensie ścisłym to osoba pełnoletnia, zatrudniona na umowę o pracę w ZPR-S.
17. **PRAKTYKANT** – osoba odbywająca w Placówce praktykę pedagogiczną na podstawie skierowania lub umowy cywilnoprawnej.
18. **WOLONTARIUSZ** – osoba pełnoletnia podejmująca określone zadania na podstawie porozumienia o wykonywaniu wolontariatu.
19. **WYCHOWAWCA** – nauczyciel pracujący w grupie wychowawczej.
20. **WYKORZYSTANIE** (zamiennie: przemoc, molestowanie, nadużycie, prześladowanie) – to forma krzywdzenia polegająca na wywieraniu wpływu na proces myślowy, zachowanie lub stan fizyczny osoby, nawet przy zaistnieniu przyzwolenia z jej strony. Wyróżnia się wykorzystanie fizyczne, psychiczne, seksualne, cyberprzemoc i zaniedbanie.
  - **Wykorzystywanie fizyczne** to każda forma niewłaściwego nieprzypadkowego naruszenia nietykalności cielesnej małoletniego, zarówno zamierzonego, jak i wynikającego z zaniedbania opieki nad małoletnim

(jak np. potrząsanie dzieckiem w formie kary, bicie, rzucanie, oształnianie różnymi środkami, powodowanie oparzeń, topienie, duszenie lub inne używanie siły fizycznej). Do krzywdy fizycznej może dojść także wtedy, gdy rodzic lub opiekun prawny zatai objawy choroby nieletniego lub świadomie przyczyni się do niej.

- **Wykorzystywanie psychiczne** polega na uporczywym niewłaściwym traktowaniu emocjonalnym małoletniego, powodującym poważne i trwałe defekty w jego rozwoju emocjonalnym. Jest ono najczęściej występującą kategorią nadużyć w relacjach między wychowawcami a dziećmi. W psychice małoletniego może się kodować przekaz, iż nie ma on żadnej wartości lub poczucie, że nie jest kochany ani akceptowany, albo że ma wartość jedynie wtedy, gdy odpowiada zadowolająco na potrzeby innych. Wykorzystanie lub przemoc psychiczna może polegać na stawianiu wymagań nieodpowiednich do wieku i rozwoju małoletniego. Mogą to być relacje, które przekraczają jego zdolności rozwojowe, czy też nadopiekuńczość lub ograniczenie możliwości odkrywania i uczenia się. Wykorzystanie emocjonalne przejawia się także poprzez zamknięcie nieletniego na normalne relacje, ma też miejsce wtedy, gdy małoletni widzą złe traktowanie innych, co może prowadzić do tego, że będą się czuli zagrożeni. Do tej kategorii należy również wykorzystanie seksualne lub demoralizowanie małoletnich. Wykorzystanie emocjonalne jest obecne w każdej przemocy wobec małoletnich.
- **Wykorzystywanie seksualne.** O wykorzystywaniu seksualnym mówimy w sytuacji, gdy dziecko świadomie lub nieświadomie zostaje użyte przez inną osobę w celu pobudzenia lub zaspokojenia seksualnego tejże osoby lub osób trzecich. Rozróżnia się tu wykorzystanie z fizycznym dotykiem i bez dotyku. Wykorzystanie z użyciem kontaktu fizycznego obejmuje penetrację lub akty niepenetrujące (obmacywanie, pieszczoty, pocałunki itd.). Wykorzystanie seksualne małoletniego bez używania dotyku ma miejsce wtedy, gdy małoletni jest fotografowany lub filmowany dla celów pornograficznych, prezentowane są mu treści erotyczne, jest świadkiem ekshibicjonizmu, jest konfrontowany z obscenicznym językiem lub nieprzystojnymi obrazami albo zachęcany, by zachowywał się w sposób.
- **Cyberprzemoc** to wszelka przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych – komunikatorów, chatów, stron internetowych, blogów, SMS-ów, MMS-ów. Przykłady cyber przemocy: wysyłanie wulgarnych e-maili i SMS-ów, kłótnie internetowe, publikowanie i rozsyłanie ośmieszających informacji, zdjęć i filmów, podszywanie się pod inną osobę, obraźliwe komentowanie wpisów na blogu, przesyłanie linków z obraźliwymi zdjęciami i filmikami znajomym.
- **Zaniedbywanie** definiowane jest jako pozbawienie małoletniego określonego dobra, powodujące znaczącą szkodę lub osłabienie jego rozwoju. W tej kategorii mieści się m. in. pozbawienie żywności, ubrania, ciepła, środków higieny, stymulacji intelektualnej, opieki, poczucia bezpieczeństwa, przyjaznych uczuć, opieki medycznej. Równie poważnym aktem zaniedbania jest niechronienie nieletniego przed szkodami fizycznymi i psychicznymi, przed niebezpieczeństwami, niezapewnienie mu odpowiedniej pomocy, w tym powierzenie go ludziom, którzy nie zapewniają mu odpowiedniej opieki medycznej i leczenia. Zaniedbywanie staje się widoczne dopiero w perspektywie dłuższego okresu czasu. Objawia się ono jako permanentny stan niezaspokajania fizycznych, emocjonalnych i psychicznych potrzeb dziecka, prowadzący do poważnych negatywnych następstw. Symptomami, które mogą świadczyć o zaniedbywaniu dziecka są m. in. niepokojąco mały wzrost lub masa ciała dziecka, czy też jego notoryczna nieobecność w szkole. Zaniedbanie może wystąpić już w okresie ciąży z powodu używania przez matkę środków uzależniających. Rodzic może świadomie dopuścić się zaniedbania, nie dostarczając dziecku żywności, odzieży i schronienia, usuwając je z domu czy odrzucając.

1. ODPOWIEDZIALNOŚĆ WSZYSTKICH ZA OCHRONĘ MAŁOLETNICH

Opieka nad wychowankami jest rozumiana jako troska o ich godność, o dobro fizyczne, psychiczne. Każdy z pracowników ZPR-S Oława bierze na siebie tę odpowiedzialność, zważywszy, że okoliczności skrzywdzenia małoletnich może być wiele.

Małoletni mogą zostać wykorzystani w domu, w instytucji, w swoim środowisku, przez znajomego lub rzadziej – przez osobę nieznaną. Mogą zostać wykorzystani przez jednego lub kilku dorosłych, albo też przez innego małoletniego lub kilku małoletnich. Ktoś może wykorzystać małoletniego wyrządzając mu krzywdę i ktoś może być winnym zaniedbania, nie interweniując w celu zapobieżenia krzywdzie.

Ochroniać i promować dobro małoletnich to w szczególności chronić ich przed każdym złem – to cel koordynacji kadry pedagogicznej, która podejmuje działania wychowawcze według właściwych im ról i kompetencji.

2. PODSTAWOWE ZASADY

Ochrona małoletnich opiera się na zasadach:

- nie ma tolerancji dla nadużyć wobec małoletnich,
- prawa małoletnich są chronione,
- małoletni mają zagwarantowane bezpieczeństwo i ochronę,
- każdy z osobna i wszyscy razem odpowiadają za bezpieczeństwo małoletnich,
- kadra pedagogiczna posiada skuteczne narzędzia służące ochronie małoletnich w postaci odpowiedniego wykształcenia, umiejętności stosowania systemu prewencyjnego oraz znajomości procedur postępowania.

3. PODSTAWOWE POTRZEBY I PRAWA MAŁOLETNICH

Przykłady dokumentów funkcjonujących w ZPR-S:

- Statut,
- Regulamin Wychowanków MOW wraz z Ekonomią Punktową,
- Regulamin Wychowanków MOS wraz z Ekonomią Punktową,
- Program Wychowawczo-Profilaktyczny,
- Zakres obowiązków pracowników,
- Wielospecjalistyczna Ocena Poziomu Funkcjonowania ucznia (WOPFu).

Każdy małoletni ma potrzebę:

- zaspokojenia potrzeb fizycznych i zwrócenia na siebie uwagi,
- kontaktów i relacji społecznych,
- przynależności, np. do rodziny, grupy itp.,
- uznania i szacunku ze strony innych,
- otrzymania wsparcia w integralnym rozwoju,
- budowania i potwierdzania własnej tożsamości,
- pozyskania sensu życia,
- poczucia bezpieczeństwa i doświadczania miłości.

Każdy małoletni ma prawo do:

- poznania i ochrony swoich potrzeb i praw,
- ochrony przed zaniedbaniem, przemocą i wykorzystaniem,
- obrony, w tym prawo do korzystania z pomocy obrońcy,
- odmowy składania wyjaśnień,
- ochrony przed dyskryminacją,
- wykonywania praktyk religijnych i korzystania z usług religijnych, w tym udziału w lekcjach religii,
- świadczenia z tytułu wypadku lub choroby,
- poszanowania własnej godności,

oraz w oparciu o Statut ZPR-S Oława prawo do:

- zapoznania się z przysługującymi prawami i ciążącymi na nim obowiązkami,
- dostępu do informacji o obowiązujących w ośrodku statucie, regulaminie, nagrodach, karach,
- właściwie zorganizowanej opieki zapewniającej bezpieczeństwo, ochronę przed przemocą fizyczną i psychiczną, wyzyskiem i nadużyciem oraz wszelkimi przejawami okrucieństwa, a ponadto przed uzależnieniem, demoralizacją oraz innymi przejawami patologii społecznej,
- uzyskania pomocy psychologicznej i pedagogicznej oraz terapeutycznej,
- pomocy w rozwiązywaniu sytuacji dla siebie trudnych (kłopoty w nauce, rodzinie, grupie rówieśniczej),
- korzystania z niezbędnego dla zdrowia wypoczynku (nieletniemu zapewnia się prawo do co najmniej godzinnego pobytu na świeżym powietrzu w ciągu doby, o ile warunki atmosferyczne na to pozwalają i 8-godzinne go czasu przeznaczonego na sen w ciągu doby, w przypadku naruszenia przez nieletniego ustalonego sposobu pobytu na świeżym powietrzu lub na prośbę nieletniego pobyt na świeżym powietrzu może być zakończony przed czasem),
- informacji o przebiegu procesu resocjalizacyjnego,
- poszanowania prywatności z ograniczeniami wynikającymi z Ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich,
- dostępu do świadczeń zdrowotnych,
- ochrony więzi rodzinnych,
- nauki,
- uczestnictwa w zajęciach organizowanych w ośrodku, a za zgodą dyrektora również poza placówką,
- przejawiania własnej aktywności w zdobywaniu wiedzy i umiejętności,
- uczestniczenia w życiu Samorządu Wychowanków,
- kontaktu z członkami rodziny oraz innymi osobami poprzez odwiedziny, korespondencję i korzystanie z innych środków porozumiewania się na odległość, w tym ze środków komunikacji elektronicznej (zasady kontaktów wychowanków i odwiedzin w ZPR-S ustalono odrębnie),
- kontaktu z obrońcą lub pełnomocnikiem będącym adwokatem lub radcą prawnym, przedstawicielem niebędącym adwokatem ani radcą prawnym, który został zaaprobowany przez Przewodniczącego Europejskiego Trybunału Praw Człowieka do reprezentowania nieletniego przed tym Trybunałem bez udziału innych osób,
- korzystania w placówce z własnego telefonu, w ramach uzyskanych przywilejów,
- otrzymywania środków pieniężnych i paczek,
- wyżywienia dostosowanego do potrzeb rozwojowych,

- odzieży, bielizny, obuwia, materiałów szkolnych i podręczników, sprzętów i środków czystości, w przypadku gdy nie posiada własnych,
- dysponowania środkami pieniężnymi za zgodą dyrektora w sposób określony przez dyrektora,
- zgłaszania kadrze pedagogicznej Zespołu Placówek własnych pomysłów, uwag i oczekiwań dotyczących funkcjonowania ośrodka,
- składania zażalenia na czynności naruszające jego prawa,
- składania skarg i wniosków,
- dokonywania drobnych zakupów spożywczych w wyznaczonym dniu raz w tygodniu.

4. PROCEDURA NABORU, WERYFIKACJI I SZKOLENIA PERSONELU

Przykłady dokumentów funkcjonujących w ZPR-S:

- *Karta Nauczyciela,*
- *Kodeks pracy,*
- *Prawo oświatowe,*
- *Rozporządzenie w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli,*
- *WDN (Plan wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli).*

W ZPR-S Oława przeprowadza się nabór i weryfikację zatrudnionej kadry umożliwiającą rozpoznanie motywacji, kwalifikacji i przydatności kandydatów do zatrudnienia. W ramach rekrutacji, zwłaszcza kadry pedagogicznej pracującej z wychowankami ZPR-S Oława prowadzona jest ocena przygotowania kandydatów do pracy z dziećmi oraz ewentualnie sprawdzane są ich posiadane referencje. W szczególności Dyrektor ZPR-S Oława każdorazowo sprawdza, czy kandydat nie figuruje w Rejestrze Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym prowadzonym przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Ponadto o każdym członku personelu pozyskiwane są informacje z Krajowego Rejestru Karnego.

Przydatność kandydatów do zatrudnienia należy oceniać na podstawie przedstawionych dokumentów, osobistej rozmowy Dyrektora z kandydatem, można posłużyć się także obserwacją prowadzonych przez nauczyciela zajęć z grupą wychowawczą oraz przygotowanymi przez nauczyciela scenariuszami zajęć.

Należy podjąć wszelkie uzasadnione kroki w celu wykluczenia nieodpowiednich kandydatów, ze szczególnym uwzględnieniem opinii, kwalifikacji zawodowych oraz informacji o przebiegu dotychczasowego zatrudnienia.

Przed podpisaniem umowy o pracę kandydat, który pomyślnie przeszedł rekrutację, ma obowiązek zapoznać się ze statutem ZPR-S Oława, regulaminami i procedurami obowiązującymi w Placówce, z wymaganiami i obowiązkami na danym stanowisku pracy oraz z niniejszymi Standardami ochrony małoletnich.

Cały personel zostanie zapoznany z treścią niniejszego dokumentu oraz przeszkolony w tym zakresie, co zostanie przez każdego potwierdzone podpisem i respektowaniem norm i zasad ochrony małoletnich w ZPR-S Oława.

Dyrektor placówki wraz z pracownikami planuje szkolenia wewnętrzne. Na ich podstawie tworzony jest WDN. Propozycje tematów szkoleń dla kadry:

- rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci,
- procedur interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia,
- odpowiedzialności prawnej pracowników placówki, zobowiązanych do podejmowania interwencji,
- procedury „Niebieskie Karty”.

5. DOBRE PRAKTYKI I POSTĘPOWANIE W PRACY Z MAŁOLETNIAMI

Przykłady dokumentów funkcjonujących w ZPR-S:

- Statut,
- Regulamin Wychowanków MOW wraz z Ekonomią Punktową,
- Regulamin Wychowanków MOS wraz z Ekonomią Punktową,
- Program Wychowawczo-Profilaktyczny,
- Zakres obowiązków pracowników,
- Wielospecjalistyczna Ocena Poziomu Funkcjonowania ucznia,
- Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego,
- Opinie OZSS (Opiniodawczy Zespół Sądowych Specjalistów).

Zbiór dobrych praktyk jest narzędziem służącym eliminowaniu ryzyka popełnienia nadużyć wobec małoletnich wychowanków ZPR-S Oława, a jego przestrzeganie pozwala zminimalizować ryzyko wystąpienia nadużyć w relacjach z dziećmi i młodzieżą.

Głównym celem jest:

- zapewnienie bezpieczeństwa małoletnim ZPR-S Oława,
- udzielenie rodzicom/ prawnym opiekunom małoletnich moralnej pewności co do stosowania w praktyce pedagogicznej najwyższych standardów bezpieczeństwa.

W centrum znajduje się dobro małoletniego z czym wiąże się podkreślenie wagi:

- słuchania dzieci i młodzieży,
- szacunku wobec nich jako osób,
- doceniania ich wysiłków i osiągnięć,
- angażowania ich w procesy decyzyjne, tam gdzie jest to pożyteczne,
- zachęcania ich i pozytywnego motywowania,
- znajomości ich dysfunkcji i podejmowania działań zgodnie z zaleceniami wynikającymi m.in. z orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, opinii, WOPFu i IPET.

5.1 DOBRE PRAKTYKI I POSTĘPOWANIE W PRACY Z MAŁOLETNIAMI

ZASADY OGÓLNE

1. Pracownicy ZPR-S Oława w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i objawy krzywdzenia małoletnich. Każdy pracownik Placówki, który zauważy lub podejrzewa, że wychowanek jest krzywdzony zobowiązany jest zareagować, a w sytuacji koniecznej udzielić pierwszej pomocy.
2. Wszyscy pracownicy ZPR-S Oława i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu wychowanka lub inne informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
3. Pracownicy zobowiązani są do troski o bezpieczeństwo małoletnich zgodnie ze swoimi kompetencjami, obowiązującym prawem oraz przepisami wewnętrznymi Placówki.

4. Stosowanie przez pracowników kar cielesnych wobec małoletnich nie jest dozwolone w żadnych okolicznościach i od reguły tej nie ma wyjątków.
5. Wszyscy małoletni mają prawo do bycia traktowanymi przez zatrudnioną kadre z jednakową troską. Nie do zaakceptowania jest faworyzowanie przez pracowników pojedynczych osób, wyrażone werbalnie czy niewerbalnie.
6. Nie może być ze strony pracowników tolerancji wobec jakiegokolwiek zachowania, które może zostać odczytane jako znęcanie się lub dokuczanie, zarówno ze strony dorosłych, jak i samych małoletnich między sobą.
7. Nie do zaakceptowania jest słowne naruszanie dobra małoletnich przez kadre, w tym zwłaszcza opowiadanie w ich obecności żartów o podtekście seksualnym, używania wulgaryzmów, treści dyskryminujących czy obraźliwych. W przypadku konieczności podjęcia z małoletnim rozmowy na tematy związane z płciowością należy wykazać się daleko idącą ostrożnością, delikatnością i roztropnością.
8. Pod żadnym pozorem kadra pedagogiczna nie może częstować małoletnich podopiecznych alkoholem, papierosami, środkami odurzającymi (w tym narkotykami) lub tolerować ich używania.
9. Leki zaordynowane wychowankom przez lekarzy specjalistów, czy te podawane w razie złego samopoczucia czy przeziębienia należy zabezpieczać zgodnie z przyjętymi w Placówce zasadami.
10. W pracy z małoletnimi kadra pedagogiczna powinna używać środków, języka i metod adekwatnych do wieku wychowanków ZPR-S Oława.
11. W pracy nie obowiązuje pracowników ogólnie narzucony dress code, jednak pracownicy ubierają się w sposób odpowiedni do pracy z młodzieżą oraz instytucji publicznej związanej z wychowaniem dzieci i młodzieży. Nie do zaakceptowania jest strój eksponujący nagość lub odsłaniający duże partie ciała (przezroczyste części garderoby, krótkie spódnice i spodnie, wydekoltowane bluzki lub odzież ekstrawagancka). Pracownik winien swoim przykładem uczyć wychowanków jak stosowanie ubierać się do pracy.

5.2 DOBRE PRAKTYKI I POSTĘPOWANIE W PRACY Z MAŁOLETNIAMI

WYMOGI DOTYCZĄCE BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIAMI, A W SZCZEGÓLNOŚCI ZACHOWAŃ NIEDOZWOLONYCH

Przykłady dokumentów funkcjonujących w ZPR-S:

- Statut,
- Regulamin Wychowanków MOW wraz z Ekonomią Punktową,
- Regulamin Wychowanków MOS wraz z Ekonomią Punktową,
- Plan pracy ZPR-S.

Główną zasadą relacji między małoletnimi wychowankami ZPR-S Oława jest postępowanie z szacunkiem, przy uwzględnianiu godności i potrzeb wszystkich podopiecznych. W oparciu o regulamin wychowanków niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec innego małoletniego w jakiegokolwiek formie, a także:

- dokonywać ucieczek oraz udzielać innym pomocy przy ich dokonywaniu,
- namawiać innych do nieprzestrzegania statutu lub regulaminu oraz do zachowań agresywnych,
- uczestniczyć w grupach zorganizowanych bez zgody lub wiedzy dyrektora,
- wykonywać tatuaże i innych uszkodzeń ciała,
- posługiwać się wyrazami lub zwrotami wulgarnymi, obraźliwymi albo gwarą używaną w podkulturach o charakterze przestępczym,
- wnosić na teren oraz używać na terenie ośrodka substancji psychoaktywnych - proponować kolegom alkoholu, wyrobów tytoniowych, środków psychoaktywnych i ich pochodnych ani innych nielegalnych substancji, a także używać ich w obecności innych uczniów,
- wnosić na teren i posiadać na terenie ośrodka przedmiotów, które mogą stanowić zagrożenie bezpieczeństwa i porządku wewnętrznego,

- posiadać bez zgody Dyrektora ośrodka przedmiotów służących do łączności, rejestrowania lub odtwarzania informacji,
- wychowankom nie wolno znęcać się nad uczniami słabszymi, używać wulgarnego, obraźliwego języka,
- wzajemnie się zawstydzać, upokarzać, krzywić, lekceważyć i obrażać,
- używać wulgarnych słów, gestów i żartów, czynić obraźliwych uwag, nawiązywać w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywać wobec innych uczniów przewagę fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby),
- utrzymywać wizerunku innych uczniów (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) w sytuacji, gdy nie wyrazili oni na to zgody i w sytuacjach, które mogą ich zawstydzić lub obrazić.

Wychowankowie powinni szanować prawo innych podopiecznych do prywatności.

5.3 DOBRE PRAKTYKI I POSTĘPOWANIE W PRACY Z MAŁOLETNIAMI

SZACUNEK DLA NIETYKALNOŚCI CIELESNEJ, INTYMNOŚCI I PRYWATNOŚCI MAŁOLETNIEGO

Nietykalność cielesna małoletniego musi być zawsze szanowana. Mamy świadomość, że dotyk niesie ze sobą pewne niebezpieczeństwa, ale nie jesteśmy „maszynami”, lecz nauczycielami i posługujemy się gestami i słowami. Nieludzkim byłoby uciekanie od każdej formy dotyku.

W związku z powyższym pracownicy zawsze powinni wykazywać daleko idącą troskę o integralność i nienaruszalność cielesną każdego małoletniego. Wchodzenie w jakikolwiek kontakt dotykowy z małoletnim musi iść w parze z najdalej posuniętą roztropnością i rozwagą. Obowiązuje tu ogólna zasada prymatu „braku nad nadmiarem”.

Właściwym zachowaniem respektującym nietykalność małoletniego jest:

- poklepanie po ramionach lub plecach,
- uścisk dłoni lub „przybicie sobie piątki”,
- delikatne objęcie na powitanie, czy podczas składania życzeń,
- dotykanie rąk, ramion czy barków,
- werbalne pochwalenie,
- trzymanie się za ręce w czasie gry/zabawy czy dla uspokojenia małoletniego w sytuacji wzburzenia emocjonalnego,
- siadanie w pobliżu wychowanków.

Zawsze właściwym jest zapytanie małoletniego o pozwolenie na taki rodzaj zachowania.

Ponadto bezpośredni kontakt z małoletnim oparty powinien być na poszanowaniu jego intymności i godności.

Przykładowe formy takiego kontaktu, to:

- kontakty w zajęciach sportowo-rekreacyjnych,
- stanowcze interwencje wychowawcze prowadzone w bezpośrednim kontakcie fizycznym są dopuszczalne w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia dotyczących, konfliktów pomiędzy podopiecznymi (rozdzielenie kłócących się wychowanków, przytrzymanie, obezwładnienie w ramach użycia środków przymusu bezpośredniego),
- działania z zakresu pomocy przedmedycznej (działania ratunkowe związane z udzieleniem pierwszej pomocy),
- zagrożenie lub panika spowodowana czynnikami zewnętrznymi (pożar, intensywne zjawiska atmosferyczne, niebezpieczne zachowania osób trzecich, itp.).

Niewłaściwym zachowaniem i nadużyciem wobec nietykalności są:

- wszelkie formy okazywania niechcianej czułości,
- pełne i mocne uściski i objęcia,
- dotykanie klatki piersiowej, pośladków i okolic intymnych,
- klepanie w uda lub kolana,
- łaskotanie lub „mocowanie się” w silnym objęciu,
- obejmowanie młodocianego, stojąc za jego plecami,
- masaże,
- całowanie,
- kładzenie się albo spanie obok małoletniego,
- okazywanie czułości w miejscach wyizolowanych, np. łazienki, ubikacje, prywatne pokoje.

Małoletnim przysługuje prawo do prywatności. W szczególny sposób prawo to powinno być respektowane w takich miejscach jak pokoje wychowanków, łazienki i toalety. W wymienionych wyżej miejscach pracownicy nie powinni ingerować w prywatność małoletnich, w tym zwłaszcza wykonywać małoletnim zdjęć. Kadra powinna także zadbać, by zdjęć nie robili sobie nawzajem sami małoletni.

Na fotografowanie małoletnich w celu zarejestrowania podczas uroczystości, zajęć dydaktycznych, wycieczek oraz konkursów w czasie pobytu w Zespole Placówek Resocjalizacyjno-Socjoterapeutycznych w Oławie i upublicznianie ich zdjęć personel musi uprzednio uzyskać pisemną zgodę rodziców lub opiekunów prawnych. To samo dotyczy produkcji materiałów filmowych (deklaracje i oświadczenia podpisywane przez rodziców/opiekunów prawnych podczas przyjęcia do ZPR-S Oława). Zgoda obejmuje zamieszczanie zdjęć i filmów na stronie internetowej Placówki oraz gazetkach ściennych i gablotach umieszczonych w korytarzach ZSR-S w celu promowania osiągnięć i umiejętności wychowanków, zamieszczanie zdjęć w innych materiałach i prezentacjach promujących działalność ośrodka oraz w celach sprawozdawczości związanej z realizacją przepisów oświatowych.

Kadra nie może wyręczać dzieci ani pomagać im w czynnościach natury osobistej (toaleta, mycie się, przebieranie itp.), o ile wychowankowie są w stanie wykonać te czynności samodzielnie.

Kadra pedagogiczna nie może się obchodzić z małoletnim niewłaściwie, w tym szorstko go traktować czy żartować nieprzyzwoicie. Zdrowa rezerwa w kontakcie ma stworzyć poczucie bezpieczeństwa i zapewnić małoletniemu dobre samopoczucie.

Komunikacja werbalna z małoletnim powinna być pozbawiona akcentów wrogich, wulgarnych, agresywnych, złośliwie ironicznych. Takowa komunikacja nie powinna:

- wzbudzać w małoletnim poczucie zagrożenia (groźby, wyzwiska, krzyk),
- obniżać i niszczyć poczucie wartości (np. wyzwiska, krzyk, negatywne ocenianie, reakcja nieadekwatna do sytuacji, wzbudzanie poczucia winy, negowanie uczuć),
- upokarzać (publiczne wyszydzanie, naigrywanie się, ośmieszanie),
- naruszać granic (niezachowywanie odpowiedniego dystansu, obcesowość, podteksty o charakterze erotycznym).

Ponadto informuje się, iż w rozumieniu prawa polskiego w zapisach Kodeksu karnego przestępstwo stanowi m.in.:

a. obcowanie seksualne z osobą małoletnią poniżej lat piętnastu – Kodeks karny, art. 200: §1.Kto obcuje płciowo z małoletnim poniżej lat 15 lub dopuszcza się wobec takiej osoby innej czynności seksualnej lub doprowadza ją do poddania się takim czynnościom albo do ich wykonania, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do12.

b. udostępnianie treści pornograficznych małoletniemu poniżej lat piętnastu – Kodeks karny, art. 200:

§3.Kto małoletniemu poniżej lat 15 prezentuje treści pornograficzne lub udostępnia mu przedmioty mające taki charakter albo rozpowszechnia treści pornograficzne w sposób umożliwiający takiemu małoletniemu zapoznanie się z nimi, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§4. Karze określonej w §3 podlega, kto w celu swojego zaspokojenia seksualnego lub zaspokojenia seksualnego innej osoby prezentuje małoletniemu poniżej lat 15 wykonanie czynności seksualnej.

§5. Karze określonej w §3 podlega, kto prowadzi reklamę lub promocję działalności polegającej na rozpowszechnianiu treści pornograficznych w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi małoletniemu poniżej lat 15.

c. zgwałcenie osoby poniżej lat piętnastu – Kodeks karny, art. 197 § 3 ust. 2, wykorzystanie seksualne osoby upośledzonej umysłowo – Kodeks karny, art. 198,

d. wytwarzanie, rozpowszechnianie i posiadanie treści pornograficznych z udziałem małoletniego poniżej lat piętnastu – Kodeks karny, art. 202:

§3. Kto w celu rozpowszechniania produkuje, utrwala lub sprowadza, przechowuje lub posiada albo rozpowszechnia lub prezentuje treści pornograficzne z udziałem małoletniego albo treści pornograficzne związane z prezentowaniem przemocy lub posługiwaniem się zwierzęciem, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§ 4. Kto utrwala treści pornograficzne z udziałem małoletniego, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§4a. Kto przechowuje, posiada lub uzyskuje dostęp do treści pornograficznych z udziałem małoletniego, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 4b. Kto produkuje, rozpowszechnia, prezentuje, przechowuje lub posiada treści pornograficzne przedstawiające wytworzony albo przetworzony wizerunek małoletniego uczestniczącego w czynności seksualnej podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§4c. Karze określonej w §4b podlega, kto w celu zaspokojenia seksualnego uczestniczy w prezentacji treści pornograficznych z udziałem małoletniego.

e. nawiązywanie przy pomocy sieci teleinformatycznych kontaktu z małoletnim poniżej lat piętnastu w celu wykorzystania seksualnego – Kodeks karny, art. 200a7 :

§1. Kto w celu popełnienia przestępstwa określonego w art. 197 § 3 pkt 2 lub art. 200, jak również produkowania lub utrwalania treści pornograficznych, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej nawiązuje kontakt z małoletnim poniżej lat 15, zmierzając, za pomocą wprowadzenia go w błąd, wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania sytuacji albo przy użyciu groźby bezprawnej, do spotkania z nim, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Kto za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej małoletniemu poniżej lat 15 składa propozycję obcowania płciowego, poddania się lub wykonania innej czynności seksualnej lub udziału w produkowaniu lub utrwalaniu treści pornograficznych i zmierza do jej realizacji, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

f. nadużycie stosunku zależności lub zaufania wobec małoletniego albo w zamian za udzielenie lub obietnicę korzyści majątkowej lub osobistej wobec małoletniego w celu wykorzystania seksualnego – Kodeks karny, art. 199:

§1. Kto, przez nadużycie stosunku zależności lub wykorzystanie krytycznego położenia, doprowadza inną osobę do obcowania płciowego lub do poddania się innej czynności seksualnej albo do wykonania takiej czynności, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§2. Jeżeli czyn określony w § 1 został popełniony na szkodę małoletniego, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5

§3. Karze określonej w § 2 podlega, kto obcuje płciowo z małoletnim lub dopuszcza się wobec takiej osoby innej czynności seksualnej albo doprowadza ją do poddania się takim czynnościom albo do ich wykonania, nadużywając zaufania lub udzielając w zamian korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy.

g. uporczywe nękanie – Kodeks karny art. 190 a:

§ 1. Kto przez uporczywe nękanie innej osoby lub osoby jej najbliższej wzbudza u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia lub istotnie narusza jej prywatność, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto, podszywając się pod inną osobę, wykorzystuje jej wizerunek lub inne jej dane osobowe w celu wyrządzenia jej szkody majątkowej lub osobistej.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

Przestępstwa o których mowa powyżej ścigane są z oskarżenia publicznego – na wniosek osoby pokrzywdzonej bądź z urzędu. W przypadku gdy pokrzywdzonym jest małoletni, przedawnienie karalności przestępstw określonych w rozdziale XXV Kodeksu karnego, tj. przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, nie może nastąpić przed ukończeniem przez pokrzywdzonego 30 roku życia.

5.4 DOBRE
PRAKTYKI I
POSTĘPOWANIE
W PRACY Z
MAŁOLETNIAMI

TROSKA O MAŁOLETNICH ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI WYCHOWAWCZYMI LUB NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

Przykłady dokumentów funkcjonujących w ZPR-S:

— *Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.*

Małoletni ze specjalnymi potrzebami oraz niepełnosprawni (fizycznie) wymagają zwykle więcej troski od pozostałych. Od kadry pedagogicznej oczekuje się w takich przypadkach szczególnej wrażliwości połączonej z wydawaniem jasnych i jednoznacznych komunikatów.

Jeżeli zachodzi potrzeba pomocy małoletniemu niepełnosprawnemu w czynnościach osobistych, kadra pedagogiczna powinna jej udzielać z pełnym zrozumieniem problemu.

Przy udzielaniu takiej pomocy pracownik ma obowiązek kierować się należytym szacunkiem i dyskrecją a przy tym nie może wyręczać małoletniego niepełnosprawnego w czynnościach osobistych, które jest w stanie wykonać samodzielnie.

W nagłym wypadku, gdy ten rodzaj pomocy jest potrzebny, rodzice lub opiekunowie prawni powinni zostać o tym powiadomieni tak szybko, jak to tylko jest możliwe.

Małoletni niepełnosprawni lub posiadający specyficzne trudności mogą zostać, łatwiej niż inni, wykluczeni z grupy. Z tego powodu szczególną wagę ma umiejętność wysłuchania takich dzieci przez kadre pedagogiczną, tym bardziej, że mogą one mieć trudności w wyrażaniu swoich uczuć w obawie przed niewłaściwym zrozumieniem lub zlekceważeniem.

Pracownicy mający bezpośrednią styczność z małoletnim powinni zostać poinformowani, gdy pojawi się przypuszczenie, iż małoletni jest zastraszany lub narażony na jakieś formy przemocy. Może to być trudne do rozpoznania z powodu ich ograniczenia fizycznego.

Wielkie znaczenie ma uważne słuchanie małoletnich, ponieważ wyrażanie obaw przychodzi im z trudnością. Nie należy lekceważyć tego, co mówią. Drugim ważnym elementem jest obserwacja podopiecznych.

5.5 DOBRE
PRAKTYKI I
POSTĘPOWANIE
W PRACY Z
MAŁOLETNIAMI

PODRÓŻE, WYJŚCIA, WYCIECZKI, DELEGACJE

Przykłady dokumentów funkcjonujących w ZPR-S:

— *Procedura zachowań pracowników podczas wyjść.*

Wszystkie wycieczki, zarówno jedno- jak i wielodniowe, wyjścia, wyjazdy, wyjazdy w delegacje w sprawach i z wychowankami i pobyt poza oławską Placówką powinny być starannie planowane i w sposób formalny

dokumentowane ze szczególnym uwzględnieniem kwestii transportu, zakwaterowania, planu dnia oraz bezpieczeństwa.

W czasie wyjazdów należy zwrócić uwagę na zachowania podopiecznych, mogące wskazywać na problemy małoletniego z aklimatyzacją w grupie, trudności w nawiązywaniu kontaktów z rówieśnikami oraz na brak wykazywania się przez małoletnich umiejętnościami w zakresie radzenia sobie z sytuacjami konfliktowymi, pojawiającymi się w grupie rówieśników.

Szczególną uwagę i wyjątkową czujność należy wykazać w stosunku do tych małoletnich, których zachowanie może stwarzać zagrożenie, budzić niepokój lub być źródłem dyskomfortu dla innych małoletnich uczestników danego wjazdu.

Kadra pedagogiczna nie może bagatelizować jakichkolwiek sygnałów mogących wskazywać w szczególności na: izolowanie się małoletniego w grupie rówieśników, przejawy agresji wśród małoletnich (w szczególności agresywne zachowania starszych wobec młodszych), konflikty między podopiecznymi, pojawiające się w przypadku małoletnich zachowania seksualne nieadekwatne do ich wieku, wykorzystywanie przez rówieśników zagubienia i nieporadności małoletnich słabiej przystosowanych do radzenia sobie w grupie.

Należy poświęcać jak najwięcej uwagi małoletnim, którzy nie radzą sobie w kontaktach z rówieśnikami, w szczególności kontrolować ich samopoczucie oraz na bieżąco oceniać, czy pobyt na wyjeździe, rajdzie itp., nie stanowi dla takiego wychowanka zbyt dużego obciążenia emocjonalnego.

W razie stwierdzenia tego rodzaju przypadków kadra pedagogiczna ma obowiązek podjąć działania w celu wyjaśnienia zaistniałej sytuacji oraz powinna bezzwłocznie przystąpić do podjęcia odpowiednich czynności zapewniających bezpieczeństwo, spokój i dobre samopoczucie podopiecznych, w tym: ustalić przyczynę dostrzeżonych u podopiecznych problemów, pomóc małoletniemu, który zgłasza problem lub u którego dostrzeżono, iż ma problemy, których nie potrafi (lub z jakichś przyczyn boi się) zasygnalizować, zgłosić stwierdzony przypadek Dyrektorowi oraz w uzasadnionych przypadkach rodzicom/opiekunom.

Na każdy wyjazd z małoletnimi, po uprzednim zapoznaniu rodziców/opiekunów prawnych z programem wyjazdu, wychowawca zobowiązany jest uzyskać ich pisemną zgodę na możliwość udziału chłopca w wyjeździe/wycieczce. Rodzice mają prawo do informacji o kontaktowym numerze telefonu, pod którym będą mogli uzyskać informacje o dziecku podczas jego pobytu poza Placówką.

Wychowawcy mają obowiązek zapoznać uczestników z obowiązującymi podczas wycieczki zasadami i regulaminami przed jej rozpoczęciem.

Należy zwrócić uwagę, aby czas przeznaczony na odpoczynek nocny zaplanowano w sposób zgodny z normami bezpieczeństwa.

Sypialnie chłopców i dziewcząt (o ile takowe pojawią się na wyjeździe) powinny być odseparowane i nadzorowane przez personel.

Personel, co do zasady, nie powinien nocować w pomieszczeniu, w którym nocują młodociani. W sytuacjach szczególnych, wymagających od pracowników pozostania w nocy w sypialni z małoletnimi powinno się powiadomić o tym fakcie Dyrektora oraz opiekunów (informacja taka powinna być też z zaznaczona w karcie wycieczki).

Wychowawca powinien na bieżąco przekazywać informacje na temat zdarzeń mających miejsce w trakcie organizowanych wycieczek, rajdów itp. które mogą stanowić zagrożenie dla ich uczestników oraz sygnalizować potrzebę podjęcia interwencji ze strony organizatorów w każdym przypadku, w którym taka interwencja może przyczynić się do rozwiązania.

Przykłady dokumentów funkcjonujących w ZPR-S:

- *Zgoda rodziców/opiekunów prawnych w deklaracjach i oświadczeniach podczas przyjęcia wychowanka do Placówki.*

Żadnemu członkowi kadry pedagogicznej nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku nieletniego (filmowania, fotografowania) bez pisemnej zgody rodzica czy opiekuna nieletniego.

Zgodę na zdjęcia i rozpowszechnianie ich, zdjęcia wychowanków, zdjęcia z wycieczek, interesujących zajęć i udziału w konkursach, a także nagrania z różnych wydarzeń związanych z życiem Placówki trafiające na stronę internetową placówki bądź także wymagają zgody pisemnej rodzica/opiekuna prawnego, który zapoznawany jest z powyższymi treściami podczas przyjęcia wychowanka do Placówki (podpis w dokumencie: deklaracje i oświadczenia).

Zasady fotografowania czy filmowania małoletnich:

- wszyscy nieletni muszą być stosownie ubrani;
- obraz ma się koncentrować na czynnościach wykonywanych przez małoletnich i w miarę możliwości przedstawiać grupy małoletnich.

Przykłady dokumentów funkcjonujących w ZPR-S:

- *Regulamin korzystania ze sprzętu elektronicznego,*
- *Regulamin Wychowanków MOW wraz z Ekonomią Punktową*
- *Regulamin Wychowanków MOS wraz z Ekonomią Punktową*

Infrastruktura sieciowa ZPR-S Oława umożliwia dostęp do Internetu zarówno pracownikom, jak i uczniom w czasie zajęć i poza nimi.

Rozwiązania organizacyjne na poziomie Placówki bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa. W ramach dostępu do internetu w sieci OSE zapewnione jest filtrowanie adresów DNS pod kątem adekwatności treści do wieku odbiorców.

W Placówce zabezpiecza się sieć internetową przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację oprogramowania. Oprogramowanie jest aktualizowane w miarę potrzeb.

W przypadku dostępu do internetu małoletnich (np. w ramach zajęć informatycznych, zajęć programowych, odrabiania zadań domowych itp. wykorzystujących komputery oraz internet) realizowanych pod nadzorem pracownika Placówki, Pracownik ten ma obowiązek informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Pracownik (wychowawca/nauczyciel) czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez uczniów podczas zajęć z jego wykorzystaniem. W przypadku znalezienia w trakcie zajęć niebezpiecznych treści pracownik stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia. Informację o uczniu, który korzystał z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, pracownik przekazuje pedagogowi, który przeprowadza z nim rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie. Jeżeli

w wyniku przeprowadzonej rozmowy kadra pedagogiczna uzyska informację, że uczeń jest krzywdzony, podejmuje stosowane działania opisane w procedurze interwencji (przypadek ujawnienia cyberprzemocy).

5.8 DOBRE
PRAKTYKI I
POSTĘPOWANIE
W PRACY Z
MAŁOLETNIMI

OCHRONA PRZED NIESŁUSZNYM POSĄDZENIEM

Bywa, iż członkowie kadry pedagogicznej doświadczają obaw a świadomość możliwości skierowania przeciwko nim oskarżenia ogranicza ich w działaniach. By zyskać wolność w pracy wychowawczej, należy unikać zachowań, które mogą stanowić podstawę do sformułowania oskarżeń, choćby były one niesłuszne.

Dlatego unikaj:

- spotkań z małoletnimi w odizolowanych pomieszczeniach,
- wszelkich zachowań, które mogą zostać odebrane jako faworyzowanie jednego z wychowanków,
- różnego rodzaju angażowania się w fizyczny kontakt z małoletnim,
- noszenia prowokującego stroju,
- epatowania nagością w obecności małoletnich,
- dawania podarunków specjalnych lub w sekrecie,
- wszelkich zachowań, które mogą zostać uznane za nie mieszczące się w powszechnie przyjmowanych standardach okazywania sympatii wychowankom,
- wszelkich wypowiedzi, które mogą zostać potraktowane jako komplementowanie wyglądu ciała młodocianych, robienia zdjęć w sytuacji, w której nie masz pewności co do wyrażenia zgody przez małoletniego lub jego rodzica/opiekuna prawnego.

Nie dopuszczaj w podejmowanej przez siebie aktywności lub zabawach/grach z wychowankami przekraczania granic fizycznego kontaktu, w szczególności unikaj w organizowanych zabawach zbyt bliskiego kontaktu fizycznego, przybierającego formę np. łaskotania, obejmowania, w tym obejmowania nogami, pozwalania na skakanie po sobie oraz kontaktów fizycznych, w których wykorzystywana jest siła fizyczna (zapasy, siłowanie się itp.). Pamiętaj, że bezwzględnie zakazane jest niewłaściwe dotykanie małoletniego, dotykanie lub obejmowanie małoletniego kiedy małoletni się na to nie zgadza, oraz nadużywanie dozwolonego kontaktu fizycznego.

Przekraczanie granic emocjonalnych oznacza traktowanie relacji z małoletnim jako intymnych na wzór relacji z dorosłą osobą. Dlatego unikaj:

- spędzania zbyt dużej ilości czasu z małoletnim,
- zbyt częstych telefonów do małoletniego czy pisania wiadomości (np. gdy ten przebywa na przepustkach/urlopowaniach poza ośrodkiem),
- nazbyt mocnego angażowania się w całe życie małoletniego.

Rodzice i opiekunowie prawni wychowanków mają prawo do wszelkich informacji na temat funkcjonowania podopiecznych podczas ich pobytu w Placówce. Informacje na temat dziecka udzielane są jedynie jego rodzicom lub opiekunom prawnym.

WSPÓLPRACA Z RODZICAMI/OPIEKUNAMI PRAWNYMI W ZAKRESIE DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH, ZAPOBIEGAWCZYCH, OCHRONNYCH I INTERWENCYJNYCH.

Przykłady dokumentów funkcjonujących w ZPR-S:

- Ankieta dla rodzica,
- Kontrakt z rodzicem,
- Opinie o wychowankach, WOPFu i IPET.

W trosce o prawidłowy rozwój wychowanków na terenie ZPR-S Oława podejmowany jest szereg różnorodnych działań wychowawczych, zapobiegawczych oraz interwencyjnych w związku z ochroną małoletnich. W ramach współpracy z rodzicami / opiekunami prawnymi w Placówce organizowane są:

- klasowe zebrania, konsultacje,
- konsultacje indywidualne z nauczycielem, wychowawcą, psychologiem i pedagogiem,
- edukacja rodziców/opiekunów prawnych,
- spotkania indywidualne z rodzicami/opiekunami prowadzone przez pedagoga i psychologów,
- bieżąca współpraca – kontakt telefoniczny, korespondencja, informacje zwrotne,
- wspieranie rodziców w sytuacjach trudnych wychowawczo, pomoc w podejmowaniu działań mających na celu zapobieganie zagrożeniom i ochronę podopiecznych.

6. ZASADY REAGOWANIA NA OZNAKI LUB WIADOMOŚĆ O WYKORZYSTANIU

Wiadomość o fakcie przemocy, wykorzystania małoletniego lub o prawdopodobieństwie tych faktów może pochodzić z różnych źródeł:

- sam małoletni może to ujawnić;
- ktoś ujawni, iż wie od małoletniego, że w stosunku do niego lub innego małoletniego użyto przemocy lub nadal jest wykorzystywany i doznaje jakiejś formy przemocy;
- małoletni może pokazywać zranienia, ale nie potrafi przedstawić wystarczającego wyjaśnienia;
- zaburzenia zachowania małoletniego mogą wskazywać na to, że prawdopodobnie doświadcza on jakiegoś rodzaju przemocy.

Powzięcie wiedzy o faktycznych lub prawdopodobnych przypadkach przemocy wymaga podjęcia odpowiednich działań (w oparciu o opisane poniżej zasady i procedurę interwencji).

CO NALEŻY ROBIĆ?

- Zachowaj spokój. Nie działaj pochopnie na podstawie tylko jednego objawu.
- Słuchaj spokojnie i traktuj małoletniego poważnie. Zadawaj pytania tylko w celu uściślenia. Nie zadawaj pytań naprowadzających i wtrącających. Nie sugeruj własnych słów, używaj tylko słów małoletniego. Pozwól małoletniemu mówić w jego własnym tempie.
- Stosuj aktywne słuchanie, które wyraża współczucie, spokój i wsparcie. Nie okazuj szoku ani przerażenia w reakcji na słowa małoletniego.
- Zapewnij małoletniego, że wyjawiając ci nadużycie, postąpił właściwie.
- Poinformuj małoletniego, że zrobisz wszystko co możesz, by mu pomóc.
- Powiedz małoletniemu, że on nie ponosi winy za zaistniałą sytuację.
- Zaproponuj małoletniemu, że będziesz mu towarzyszyć w drodze do osoby, u której uzyska ono dalszą pomoc.
- Wyjaśnij małoletniemu, że tymi informacjami będziesz musiał(a) podzielić się z przełożonym, Sądem oraz organami ścigania (prokuratura, policja).
- Pod koniec rozmowy poinformuj go, co zamierzasz dalej zrobić i komu przekażesz uzyskane informacje.
- Pamiętaj: osoba, która jako pierwsza dowiadyuje się o zaistnieniu potencjalnego przypadku wykorzystywania małoletniego, nie jest upoważniona do wydawania decyzji, czy fakt nadużycia rzeczywiście miał miejsce. Jest to zadanie dla odpowiedzialnych organów i instytucji, do których sprawa zostanie skierowana na dalszych etapach.
- Jeżeli wcześniej nie sporządziłeś(a)ś notatki, zapisz niezwłocznie przebieg rozmowy i podpisz się czytelnie pod nią wg wzoru sporządzania notatek służbowych w ZPR-S Oława (Załącznik).
- Poinformuj o zaistniałej sytuacji Dyrektora ZPR-S Oława.

CZEGO NIE POWINNO SIĘ ROBIĆ?

- Nie wpadaj w panikę. Nie reaguj afektywnie.
- Nie lekceważ słów małoletniego. Nie wyrażaj przypuszczeń, sugestii, nie stawiaj hipotez, nie parafrazuj tego, co powiedziała dana osoba, ani nie przedstawiaj alternatywnych wyjaśnień.
- Nie wyrażaj opinii (ani negatywnych, ani pozytywnych) i komentarzy na temat domniemanego sprawcy.
- Nie wyciągaj dodatkowych informacji. Nie dopytuj o szczegóły. To, co młodociany powiedział w sposób wolny, jest nieprzekraczalną granicą.
- Stawianie pytań osobie, która komunikuje dany fakt, w rzeczywistości może mieć wpływ na sposób, w jaki później przedstawi wydarzenia.
- Nie składaj małoletniemu żadnych obietnic, które nie będą mogły zostać dotrzymane, szczególnie w kwestii poufności. Nie mów niczego w stylu: „obietuję nikomu o tym nie powiedzieć” ani: „to pozostanie tajemnicą”, itp.
- Nie ujawniaj szczegółów rozmowy osobom postronnym, a w szczególności osobie, której młodociany postawił zarzuty.
- Nie proś młodocianego, by powtarzał opowiadanie danej historii.

O CZYM NIE WOLNO ZAPOMNIEĆ?

Wszystkie podejrzenia i zarzuty muszą być traktowane poważnie i trzeba je rozstrzygać zgodnie z procedurami przewidzianymi w niniejszym dokumencie, w Kodeksie postępowania karnego, współpracując z właściwymi organami w zakresie odpowiednich kompetencji.

7. PROCEDURA INTERWENCJI

Odpowiedzialnymi za wdrożenie Standardów ochrony małoletnich, dopilnowanie, by były one respektowane, a w sytuacji, kiedy pojawiają się sygnały o przemoc lub nadużyciu wobec małoletniego, zobowiązanymi do podjęcia odpowiednich działań jest Dyrektor ZPR-S w Oławie.

Każdy członek personelu, w tym zwłaszcza pracownicy pedagogiczni (wychowawca, nauczyciel, zatrudnieni specjaliści), pracownik niepedagogiczny, czy też wolontariusz, praktykant, który został poinformowany o podejrzeniu, zarzutach lub fakcie przemoc lub nadużycia wobec małoletniego, odpowiada za podjęcie właściwych działań zgodnie z niniejszą procedurą interwencji.

Pierwszym zadaniem tego, kto ma podejrzenie o akt przemoc lub nadużycie wobec małoletniego albo którego o tym powiadomiono, jest zgłoszenie tego faktu Dyrektorowi ZPR-S Oława jako osobie, która odpowiada za zajmowanie się kwestiami zarzutów lub podejrzeń o przemoc i nadużycia.

7.1 PROCEDURA INTERWENCJI

DYREKTOR

- Przyjmuje zgłoszenie o krzywdzeniu lub podejrzeniu krzywdzenia małoletniego. Zadaniem Dyrektora jest zweryfikowanie zgłoszenia pod kątem jego wiarygodności. W tym celu Dyrektor podejmuje postępowanie wyjaśniające, w ramach którego:
  - przeprowadza rozmowę z małoletnim podczas której może dodatkowo prosić o obecność pedagoga/psychologa lub opiekunów;
  - jeżeli istnieje podejrzenie, iż osobą odpowiedzialną za przemoc lub nadużycie wobec małoletniego jest członek personelu, przeprowadza rozmowę z taką osobą;
  - przeprowadza rozmowy z ewentualnymi świadkami zdarzenia;
- Bierze udział w rozmowie z rodzicami/opiekunami prawnymi.
- W czasie postępowania wyjaśniającego Dyrektor powinien mieć na względzie powagę i delikatność sprawy, troskę o ofiarę nadużycia odczuwającą ból i wstyd.
- W przypadku, gdy małoletni doświadcza przemoc domowej lub jeżeli rodzice/opiekunowie prawni odmawiają współpracy z Placówką, składa wniosek o wgląd w sytuację rodziny do Sądu lub zawiadamia policję lub prokuraturę o podejrzeniu przestępstwa.
- W przypadku zagrożenia zdrowia lub życia małoletniego zawiadamia policję.
- W sytuacji gdy sprawcą przemoc jest osoba dorosła spoza rodziny zawiadamia policję.

- W przypadku, gdy sprawcą przemocy jest wychowanek, ZPR-S Oława zawiadamia Sąd.
- Organizuje i nadzoruje pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla małoletniego.
- Zapewnia pomoc nauczycielom w realizacji ich zadań np. ułatwia konsultacje trudnych spraw ze specjalistami, organizuje szkolenia w zakresie reagowania na przemoc wobec małoletnich.
- W zasadnych przypadkach podejmuje decyzję o zwołaniu Zespołu PiKUUPPP (Planowania i Koordynowania Udzielania Uczniom Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej).

7.2

PROCEDURA INTERWENCJI

PEDAGOG I PSYCHOLOG

- Przyjmuje i odnotowuje sprawę zgłoszenia przemocy.
- Diagnostuje sytuację ucznia i jego rodziny.
- Jest koordynatorem pomocy małoletniemu oraz jego rodzinie.
- Przeprowadza rozmowy z małoletnim oraz jego rodzicami/prawnymi opiekunami.
- Pozostaje w kontakcie z wychowawcami, nauczycielami i Dyrektorem w sprawach dotyczących małoletniego.
- Pomaga pracownikom Placówki we właściwym postępowaniu względem ofiary przemocy.
- Informuje rodziców o możliwych kierunkach wsparcia wychowanka.
- Pomaga rodzicom w zrozumieniu typowych reakcji dzieci na różnorodne sytuacje.
- Współpracuje ze specjalistami pomagającymi dziecku i jego rodzinie.
- Umożliwia poszerzanie wiedzy i umiejętności związanych z ochroną małoletniego przed zagrożeniami oraz pozytywnymi metodami wychowawczymi.
- Dbą o to, by na terenie Placówki znajdowały się powszechnie dostępne informacje o organizacjach i instytucjach pomagających ofiarom przemocy.
- Współpracuje i postępuje zgodnie ze wskazówkami organów ścigania (policja i prokuratura) oraz Sądu.

7.3

PROCEDURA INTERWENCJI

WYCHOWAWCA / NAUCZYCIEL

- Przyjmuje zgłoszenie o podejrzeniu przemocy wobec wychowanka, sporządza notatkę służbową lub zapis w Zeszycie „Z”, z dopiskiem *POUFNE* - jeśli sprawa tego wymaga.
- Powiadamia Dyrektora Placówki i pedagoga.
- W przypadku, gdy uczeń ma obrażenia - udzielania pomocy.
- Pozostaje w kontakcie z rodzicami/opiekunami prawnymi wychowanka.
- Opracowuje wspólnie z pedagogiem i psychologiem plan wsparcia krzywdzonemu.
- Udziela wsparcia wychowankowi oraz monitoruje jego sytuację.
- Monitoruje zespół klasowy/grupę wychowawczą, by skutki przemocy nie wpływały na sytuację podopiecznego.
- Dbą o realizację treści z zakresu bezpieczeństwa i profilaktyki w bieżącej pracy z wychowankami/uczniemi.

7.4

PROCEDURA INTERWENCJI

PRACOWNICY NIEPEDAGOGICZNI ORAZ NIE WYMIIENIENI WCZEŚNIEJ CZŁONKOWIE PERSONELU

- Reagują na objawy przemocy oraz niepokojące zachowania, których mogą być świadkami.
- Zgłaszają obserwowane niepokojące sygnały Dyrekcji, pedagogowi/psychologowi Placówki lub nauczycielom/wychowawcom.

7.5

PROCEDURA INTERWENCJI

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PODEJRZENIA, ŻE WYCHOWANEK JEST OFIARĄ PRZEMOCY DOMOWEJ

- Przyjęcie informacji o podejrzeniu krzywdzenia wychowanka, sporządzenie notatki służbowej /zapisu w zeszycie „Z” MOW lub MOS.
- Jeśli osobą przyjmującą zgłoszenie jest nauczyciel/wychowawca to informuje o zaistniałym fakcie lub zdarzeniach pedagoga/psychologa.
- Pedagog/psycholog bada okoliczności sprawy np. przeprowadzają rozmowę z poszkodowanym (gdzie i kiedy doszło do zdarzenia lub zdarzeń, jaka była ich częstotliwość itd.).
- Pedagog/psycholog informuje Dyrektora ZPR-S Oława (jeśli wymaga tego sytuacja po zbadaniu sprawy).
- Pedagog/psycholog wzywa do Placówki rodzica/prawnego opiekuna lub osobę z najbliższej rodziny pokrzywdzonego, której sprawa nie dotyczy.
- Jeżeli stan ucznia wskazuje na zagrożenie jego zdrowia i życia Dyrektor, wychowawca, nauczyciel lub pedagog/psycholog wzywa pomoc medyczną (po wcześniejszym powiadomieniu rodziców/opiekunów prawnych o ile nie są sprawcami przemocy).
- Dyrektor składa wniosek do odpowiedniej instytucji.
  - W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa Dyrektor powiadamia policję lub prokuraturę.
  - W przypadku zaniedbywania dziecka, poniżania, upokarzania, ośmieszania dziecka, wciągania dziecka w konflikt dorosłych, manipulowania nim Dyrektor powiadamia Sąd lub wnosi o wgląd w sytuację rodzinną.

7.6

PROCEDURA INTERWENCJI

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PODEJRZENIA, ŻE WYCHOWANEK JEST OFIARĄ PRZEMOCY ZE STRONY PRACOWNIKA PLACÓWKI

- Osoba podejrzewająca krzywdzenie wychowanka w Placówce zgłasza problem Dyrektorowi.
- Dyrektor podejmuje działania w celu zbadania sprawy: rozmowa z wychowankiem, rozmowa z pracownikiem na temat podejrzenia krzywdzenia, rozmowa z pracownikami Placówki na temat zdarzenia, obserwacja pracownika itd.
- Dyrektor powiadamia rodziców/prawnych opiekunów wychowanka.
- Dyrektor Placówki po potwierdzeniu informacji podejmuje działania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa ogólnego i prawa pracy, powiadamia prokuraturę lub kieruje sprawę do komisji dyscyplinarnej w przypadku nauczycieli.

- W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłaszają rodzice lub opiekunowie prawni wychowanka Dyrektor lub pedagog/psycholog mogą zaproponować zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia – policji. Ze spotkania z rodzicami sporządza się zapis do Zeszytu „Z”.
- W zależności od sytuacji Dyrektor informuje rodziców i samego wychowanka o poczynionych ustaleniach i możliwych formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

7.7.

PROCEDURA INTERWENCJI

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU KRZYWDZENIA WYCHOWANKA PRZEZ INNYCH PODOPIECZNYCH PLACÓWKI

- Bezpośrednia, natychmiastowa reakcja nauczycieli, wychowawców, specjalistów i pracowników Placówki na przemoc, przerwanie agresji.
- Rozmowa wyjaśniająca kadry pedagogicznej z ofiarą i sprawcą przemocy.
- Jeżeli stan wychowanka wskazuje na zagrożenie jego zdrowia lub życia Dyrektor lub inny pracownik wzywa pomoc medyczną i powiadomieniu rodziców/ opiekunów prawnych.
- Jeżeli akty agresji i przemocy nie są incydentalne wychowawca lub pedagog/psycholog przeprowadzają rozmowę z krzywdzonym wychowankiem (gdzie, kiedy dochodzi do zdarzeń, jaka jest ich częstotliwość itd.), rozmawiają ze sprawcą/sprawcami oraz z ewentualnymi świadkami.
- Uczniowi będącemu ofiarą przemocy zapewnia się pomoc psychologiczno-pedagogiczną zgodnie z jego potrzebami.
- Ucznia będącego sprawcą przemocy obejmuje się stałą opieką i kontrolą wychowawcy lub pedagoga/psychologa.
- Z uczniami, którzy byli świadkami przemocy (jeśli wymaga tego sytuacja) kadra pedagogiczna omawia przebieg zdarzenia ukierunkowując rozmowę na to, jak sobie radzić w trudnych sytuacjach, jak reagować na krzywdzenie i komu zgłaszać, gdy dochodzi do tych sytuacji. Jeśli problem dotyczy danej klasy wychowawca lub pedagog/psycholog przeprowadzają dodatkowe zajęcia dotyczące przemocy i radzenia sobie z agresją oraz rozwiązania konfliktów. Działania koordynuje i monitoruje pedagog/psycholog.
- Ponadto Dyrektor lub pedagog po rozpoznaniu sprawy informuje rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego ucznia o możliwości zawiadomienia policji lub sam zawiadamia policję i Sąd.
- Podczas spotkań Zespołów ds. PIKUUPPP omawiana jest sytuacja wychowanków ze szczególnym uwzględnieniem w/w wydarzenia, proponowane są dalsze oddziaływania względem podopiecznych.

7.8

PROCEDURA INTERWENCJI

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UJAWNIEŃ CYBERPRZEMOCY

- Nauczyciel/wychowawca lub inna osoba posiadająca wiedzę o zdarzeniu informuje o tym fakcie pedagoga lub Dyrektora Placówki.
- Osoba, której zgłoszono zdarzenie zobowiązana jest:
  - wyjaśnić zdarzenie i ewentualnie ustalić sprawcę,
  - porozmawiać z poszkodowanym wychowankiem (zapewnić wsparcie, poradę),
  - porozmawiać ze sprawcą, ustalić okoliczności zajścia, zobowiązać wychowanka do zaprzestania takiego postępowania i usunięcia materiałów z sieci,
  - powiadomić opiekunów poszkodowanego wychowanka o zdarzeniu,
  - powiadomić opiekunów sprawcy o zajściu, omówić z nimi zachowanie dziecka,

- zaproponować pomoc psychologiczno-pedagogiczną wychowankom (poszkodowany, sprawca), jeżeli jest taka potrzeba.
- W przypadku, gdy sprawca nie stosuje się do ustaleń i jeśli wychowanek jest nadal krzywdzony Dyrektor podejmuje stosowne działania w-g regulaminu wychowanków.
- W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest nieznan, Dyrektor, wychowawca/ nauczyciel lub pedagog po rozpoznaniu sprawy informuje rodziców/ opiekunów prawnych poszkodowanego wychowanka o możliwości zawiadomienia policji.
- Pedagog informuje o fakcie ujawnienia cyberprzemocy Sąd, organy ścigania (policja, prokuratura).

7.9

PROCEDURA
INTERWENCJI

PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC WYCHOWANKA Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI, KTÓRY ZACHOWUJE SIĘ AGRESYWNIE W STOSUNKU DO INNYCH LUB DO SIEBIE

- Nauczyciel/wychowawca zostawia klasę/grupę wychowawczą pod opieką innego pracownika Placówki i zaprowadza wychowanka do pedagoga/psychologa.
- Pedagog lub psycholog po zbadaniu okoliczności zdarzenia informuje Dyrektora Placówki (jeśli sytuacja tego wymaga).
- Jeśli stan zdrowia wychowanka lub uczniów wskazuje na zagrożenie zdrowia lub życia kadra pedagogiczna wzywa pomoc medyczną, powiadomienia rodziców lub opiekunów prawnych i policję.
- Nauczyciel/wychowawca lub pedagog/psycholog przeprowadzają rozmowę z poszkodowanym wychowankiem, sprawcą oraz ewentualnymi świadkami.
- W razie potrzeby pedagog zawiadamia i wzywa do Placówki rodziców (prawnych opiekunów) chorego dziecka i poszkodowanego.
- Jeśli rodzice/opiekunowie prawni współpracują z ZPR-S Oława ustala się działania wobec chorego ucznia.
- Wobec poszkodowanego ucznia ustala się formy wsparcia dostosowane do jego potrzeb i sytuacji.
- Działania koordynuje i monitoruje pedagog/psycholog Placówki.
- Jeśli rodzice/opiekunowie prawni nie współpracują z Placówką lub podjęte działania są nieskuteczne, akty agresji są częste Dyrektor szkoły powiadamia Sąd lub wnioskuje o zmianę środka wychowawczego zgodnie ze Statutem i wewnętrznymi regulaminami.

Tabela 1 – Postępowanie w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego.

Tabela 2 – Postępowanie w przypadku skrzywdzenia małoletniego.

8. OCHRONA MAŁOLETniego W SYTUACJI PODEJRZEŃ LUB ZAISTNIENIA WYKORZYSTANIA

Zapobieganie wszelkim formom krzywdzenia małoletnich wymaga dyscypliny w organizacji Placówki i respektowania przyjętych zasad przez kadre pedagogiczną oraz pozostałych pracowników.

Za szczególnie wrażliwe należy uznać te obszary działalności, które bezpośrednio dotyczą ludzi i prawa do ochrony danych, wizerunku, a także prawa do ochrony przed manipulacją czy wykorzystaniem niewiedzy.

Dane osobowe podlegają ochronie na zasadach określonych w Ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych w powiązaniu z przyjętą w placówce Polityką bezpieczeństwa w zakresie ochrony danych osobowych.

Nikt z pracowników nie może udostępnić żadnym mediom informacji o małoletnim, jego rodzicach czy opiekunach. W żadnym wypadku nie wolno kontaktować też przedstawicieli mediów z małoletnim.

Poza Dyrektorem lub osobą wyznaczoną przez niego nikt z personelu nie ma prawa wypowiedania się wobec mediów o sprawie małoletniego, jego rodzica czy opiekuna.

9. ZASADY UDOSTĘPNIANIA PRACOWNIKOM, MAŁOLETNIEM I ICH RODZICOM/ OPIEKUNOM STANDARDÓW DO ZAZNAJOMIENIA I STOSOWANIA

- Standardy ochrony małoletnich są udostępniane pracownikom Placówki, małoletnim i ich rodzicom/opiekunom na żądanie.
- Standardy ochrony małoletnich są udostępniane na stronie internetowej Placówki oraz w formie wydruku wywieszane w widocznym miejscu w Placówce (w wersji kompletnej oraz skróconej przeznaczonej dla małoletnich).
- Każdy pracownik ma obowiązek zapoznać się z standardami po zawarciu umowy o pracę.
- Zapoznanie się z standardami pracownicy Placówki potwierdzają podpisem.

10. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Opracowano dokument Standardy ochrony małoletnich w ZPR-S Oława w oparciu o doświadczenie, dobre praktyki i dokumenty stosowane w ZPR-S Oława w praktyce wychowawczej w różnych działaniach.

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu Placówki do stosowania standardów ochrony małoletnich: Urszula Feilert (psycholog)

Zasady przygotowania personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania:

- szkolenie na Radzie Pedagogicznej podczas której niniejszy dokument zostanie przedstawiony do zaopiniowania kadrze pedagogicznej.
- dokument Standardy ochrony małoletnich będzie okresowo weryfikowany i nowelizowany (co najmniej raz na dwa lata dokonywana będzie ocena standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami w formie raportu pisemnego).
- ponadto w ramach weryfikacji pracujący w ZPR- Oława specjaliści konsultują się z dziećmi i ich rodzicami/opiekunami. Dodatkowym wsparciem są wyniki anonimowych ankiet na temat poziomu poczucia bezpieczeństwa przeprowadzane wśród wychowanków dwa razy do roku (na koniec semestru).
- sposób dokumentowania: Protokół Rady Pedagogicznej.

Dokumentacja postępowań wyjaśniających prowadzonych w przedmiocie aktów przemocy lub nadużyć wobec małoletniego czy podejrzeń o przemoc lub nadużycia wobec małoletniego podlega zabezpieczeniu i jest przechowywana (akta wychowanków oraz pracowników).

Obowiązkiem Dyrektora jest zadbanie, aby Placówka posiadała dane teleadresowe służb uprawnionych do działania w sprawach przestępstw wobec małoletnich, które dodatkowo upowszechniane są wśród młodzieży poprzez wyeksponowanie informacji dla dzieci na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży. Przywieszono telefony znajdują się na tablicach znajdujących się na korytarzach Placówki (piętro MOS, Szkoła oraz piętro MOW).

Jeżeli skutkiem zdarzenia jest śmierć lub ciężki uszczerbek na zdrowiu małoletniego, zdarzenie może zostać poddane analizie (zwanej analizą określonego zdarzenia) i powinno zostać niezwłocznie zgłoszone do Zespołu do spraw analizy zdarzeń. / zgodnie z Art. 22d oraz 22i - Ustawy z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (tj. Dz.U. z 2023 r. poz. 1606).

Sporządziła: Urszula Feilert (psycholog)

Data: .....

Zespół Placówek
Resocjalizacyjno-Socjoterapeutycznych w Oławie
ul. Kutrowskiego 31A
55-200 Oława

Imię i nazwisko: .....

Stanowisko: .....

Tytuł: .....

Wstęp:

.....
.....

Opis zdarzenia:

.....
.....
.....

Działania podjęte:

.....
.....
.....

Powiadomienie innych osób:

.....

Kontakt z rodzicami/opiekunami:

.....

Reakcja uczniów/wychowanków i personelu:

.....
.....

Świadkowie:

.....

Wnioski i dalsze kroki:

.....
.....

Podpis: .....